

Дякович Ліна

аспірант

Західноукраїнський національний університет

м. Тернопіль

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ

Старіння населення є однією найбільш гострих демографічних проблем кінця 20 – початку, 21 сторіччя. Зниження народжуваності, збільшення тривалості життя та перехід великих когорт у старший вік спричиняють зростання частки осіб старшого віку серед населення у всьому світі. Старіння населення призводить не тільки до трансформації демографічної структури, але й спричиняє зміни у структурі зайнятості та ринку праці, попиту на товари і послуги, збільшує навантаження на соціальну сферу: пенсійний фонд, систему охорони здоров'я, соціальне страхування тощо. При цьому старіння населення загалом пов'язане із погіршенням його стану здоров'я, зростанням рівня інвалідності, зниженням соціального статусу та соціальних контактів, погіршенням матеріального добробуту та рівня життя загалом.

Старіння населення – явище глобальне. Частка осіб 65 і понад років в усьому населенні світу зросла за останні 70 років майже у два рази і зараз складає 9,1% (рис.). У 2019 році кількість людей у віці 65 років і старше становила 730 млн. Це число збільшиться до 1 млрд. у 2030 р. та до 1,7 млрд. у 2050 р. Це збільшення відбувається безпрецедентними темпами і буде прискорюватися в найближчі десятиліття, особливо в країнах, що розвиваються. При цьому вже зараз, у країнах Європи цей показник складає 19,1% (найбільше в Італії – 23,0%).

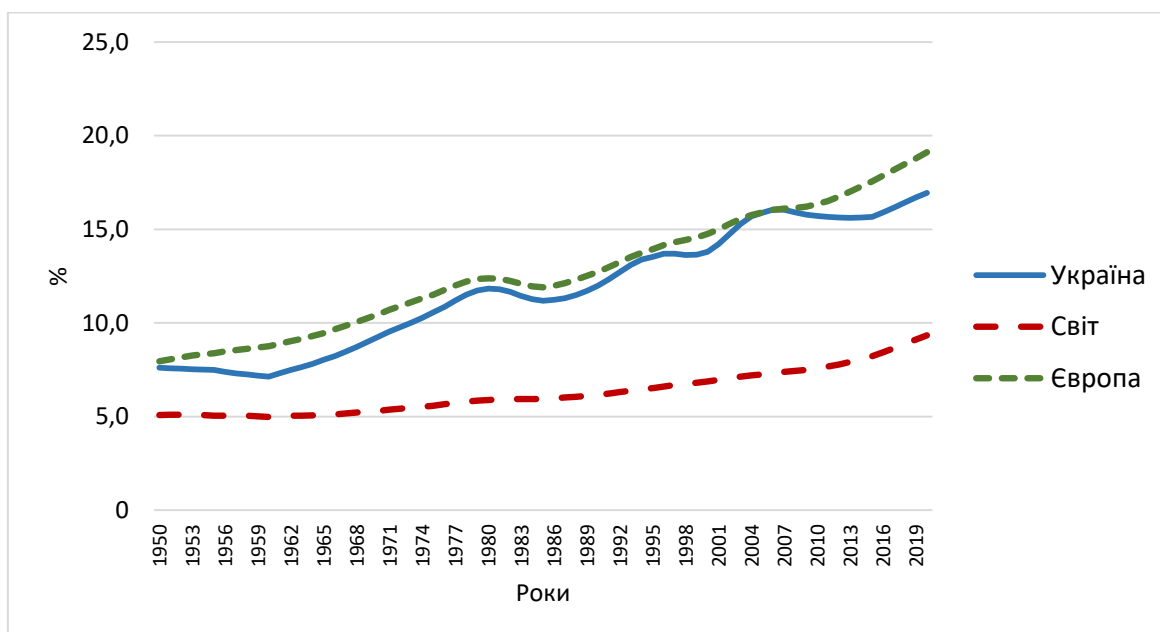

Рис. Часта осіб 65 і понад років серед усього населення за 1950-2019 рр.

*Примітка. Джерело: [1]

Старіння населення не обмежується розвиненими країнами. В даний час 64% людей похилого віку проживають у менш розвинених регіонах, але цей показник зростає до 80% у 2050 р. [2]. На даний час найвищі показники старіння населення демонструють країни з високим рівнем доходу (наприклад, в Японії 28% населення вже старше 65 років), але незабаром високі показники старіння матимуть країни з низьким і середнім рівнем доходу. До середини століття багато країн, наприклад, Чилі, Китай та Туреччина матимуть таку ж частку людей похилого віку, як Японія.

В Україні частка осіб 65 і понад років складає 16,7%. Найближче десятиріччя у країні прогнозується спад народжуваності, а відтак темпи старіння населення посилюватимуться.

Такі значні зміни вимагають адаптації суспільства у всіх секторах, насамперед в охороні здоров'я та соціальному обслуговуванні, забезпеченні іншою інфраструктурою: транспортом, житлом, зв'язком тощо. Працювати над тим, щоб зробити світ більш віковим, але при цьому дієздатним, є важливою та нагальною частиною демографічної політики. Старіння населення спричиняє багато проблем соціально-економічного, інституційного, організаційного та іншого змісту. Важливим є питання покращення здоров'я та якості життя людей похилого віку, адже це потребує додаткових фінансових ресурсів. У цьому контексті інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ)⁶ розглядаються як такі, що мають величезний потенціал. ІКТ для людей похилого віку є основним компонентом досліджень, розробок та програм у всьому світі. Існує все більше доказів, що технологічна підтримка може принести значну користь для людей похилого віку, одночасно підвищуючи економічну ефективність охорони здоров'я т соціальних послуг [3].

Варто зазначити, що значна частина старших осіб є здоровими або відносно здоровими. Разом з цим, незважаючи на відносно добрий стан здоров'я та функціональний статус людей похилого віку, основна увага у дослідженнях та розробці технологій для людей похилого віку зосереджується власне на хворих та інвалідах. До фактичного та потенційного розвитку ІКТ для надання ряду соціальних, економічних та медичних переваг літнім людям можна віднести [4]:

- збільшення зв'язку з родиною та друзями;
- почуття затребуваності та інтерактивний вихід у світ;
- доступ до електронних послуг, зокрема комерційних, фінансових, медичних та соціальних;
- поліпшення стану здоров'я, оздоровлення та профілактичного догляду;
- підвищення рівня охорони здоров'я та безпеки завдяки послугам телеобслуговування;
- переваги для суспільства загалом за рахунок економії коштів на охорону здоров'я, участі робочої сили людей похилого віку та вмісту та послуг, пов'язаних із старшими.

Таким чином людям похилого віку залишатимуться незалежними та старіти на місці широко визнана важливою для якості життя людей. Рішення, які допомагають людям похилого віку залишатися вдома, представляють інтерес для політиків у галузі охорони здоров'я через потенційну економію коштів за рахунок дорожчого догляду в таких інституційних установах, як будинки престарілих.

Список використаних джерел

1. Population ages 65 and above (% of total population). World bank. URL: https://data.worldbank.org/indicator/SP.POP.65UP.TO.ZS?most_recent_value_desc=true.
2. HelpAge International. URL: <https://www.helpage.org..>
3. DH. Whole Systems Demonstrator Project: Headline figures. URL: http://www.dh.gov.uk/en/Publicationsandstatistics/Publications/PublicationsPolicyAndGuidance/DH_131684
4. Davidson M. C., Santorelli, J. M. Network effects: An introduction to broadband technology & regulation . Washington, DC: U.S. Chamber of Commerce. 2008.
5. Швачич Г. Г. та ін. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології: Навчальний посібник. Дніпро: НМетАУ, 2017. 230 с.
6. Sixsmith A., Gutman G. Editors Technologies for Active Aging. Springer New York Heidelberg Dordrecht London. 2013. 261 p.

⁶ сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збирання, опрацювання, зберігання, розповсюдження, показу і використання інформації в інтересах її користувачів [5].